

JUUBELID

KALJU HALDMA – 80

Kalju Haldma on sündinud 30. oktoobril 1918. a. Keskhariiduse omandas Pärnus, kus lõpetas 1937. a. Pärnu Linna Poeglaste Gümnaasiumi. 1945. a. lõpetas Tartu Riikliku Ülikooli farmaatsia osakonna. Pärast ülikooli lõpetamist töötas K. Haldma

TRÜ anorgaanilise keemia kateedris laborandina, assistendina ja alates 1954. a. vanemõpetajana. Alates 1. septembrist 1960, millal lõpetati TRÜ juures keemia õpetamine EPA üliõpilastele, töötas K. Haldma EPA keemia kateedris vanemõpetajana kuni pensionile siirdumiseni 1979. a.

K. Haldma luges füüsikalise keemia ja kolloidkeemia kursust ning juhendas laboratoorseid töid füüsikalises ja kolloidkeemias, anorgaanilises ja analüütilises keemias. K. Haldma on täiendanud füüsikalise keemia ja kolloidkeemia õppekirjandust. Ta koostas nimetatud distsipliini loengukonспекти agronoomiateaduskonna üliõpilastele ning õppevahendi "Keemiline termodünaamika" tehnoloogia osakonna üliõpilastele. K. Haldma oli kaasautoriks füüsikalise keemia ja kolloidkeemia praktikumi õpiku, samuti üldise ja anorgaanilise keemia praktikumi juhendi koostamisel.

Teadusliku töö uurimisobjektiks oli tal muldade redokspotentsiaali dünaamika sõltuvus lupjamisest ja erinevate väetamisvariantide kasutamisest. K. Haldma juhendas üliõpilasi ÜTÜ biokeemia ringis.

A. Nilson

VALTER PILV – 75

Juubilar on sündinud 16. detsembril 1923. a. Võrumaal Rõuge vallas talupidajate perekonnas. Alghariiduse sai ta kohalikus Viitina algkoolis, mille lõpetas 1938. a. Noorukiaastad möödusid kodutalus ja sõdade keerises.

1947. a. asus Valter Pilv õppima Väimela Põllumajandustehnikumis, kus lõpetas kolm kursust. 1950. a. tehnikum reorganiseeriti ja kursust, kus V. Pilv õppis, viidi üle Antsla Põllumajandus-

tehnikumi, mille ta lõpetas 1951. a. agronoomia. Samal aastal hakkas ta õppima mittestatsionaarselt Eesti Põllumajanduse Akadeemia agronoomiateaduskonnas. Õpetatud agronoomi diplom anti talle 1956. a.

Nagu kõigil tolleaegsetel noormeestel, nii ka juubilaril oli töömehete algusperiood väga muutlik. Tuli töötada kodutalus, arveametnikuna, tehnikumis õppimise ajal zootehnikuna Antslas jne. Pärast tehnikumi lõpetamist töötas V. Pilv kolhoosides agronoomina, ökonomistina ja esimehena. 1956. a. töötas ta lühikest aega Eesti Loomakasvatuse ja Veterinaaria Instituudis zootehnikuna ja pärast seda agronoomina tootmises. Oma tööd ja tegemised sidus juubilar uuesti Eesti Loomakasvatuse ja Veterinaaria Teadusliku Uurimise Instituudiga 1958. a., töötades instituudis kuni 1993. a. maikuuni, mil siirdus teenitud puhkusele. Instituudis tuli läbida kõik astmed, s.o. töötada ökonomistina, noorem- ja vanemteadurina, sektori ja osakonna juhatajana ning 14 aastat asedirektorina, katsemajandite juhatajana.

Juubilari uurimisobjektiks on olnud töö otsustavaks korraldamine ja inimtööjõu säästev kasutamine loomakasvatuses. Algaastail instituudis pühendus ta töökorralduse uurimisele kanakasvatutes. Uurimistulemused on vormistatud kandidaadiväitekirjana "Tööprotsesside ratsionaliseerimine kanakasvatutes", mille kaitsmise järgselt 1963. a. omistati talle majanduskandidaadi teaduslik kraad.

Järgnevatel aastatel, kui toimusid muudatused veiste pidamistehnoloogiates, uuris juubilar inimtööjõu otstarbeka kasutamise võimalusi veisekasvatutes. Oma uurimistulemused on Valter Pilv kokku võtnud 117 teaduslikus artiklis, millest enamik kajastab inimtööjõu kasutamise ja põllumajandussaaduste tootmise korraldamise probleeme.

Kolleegid ja suur tuttavate ringkond tunnevad juubilari kui inimest, kellel tööprobleemides ja paljudes teistes eluvaldkondades on oma kindlad, printsiipiaalsed seisukohad, kuid kes puhkehetkedel võib kaaslasile üllatada peene huumoriga või sõbraliku sõnaga.

Soovime juubilarile tugevat tervist, õnne ja edu kõikides ettevõtmistes.

T. Vain

REIN KASK – 70

Juubilar on sündinud 16. novembril 1928. a. Tallinnas. Lapsepõlve veetis Tartumaal Kudina vallas, kus vanemad töötasid koorejaamas ja hiljem talupidajadena.

Kooliteed alustas Liivimaa algkoolis ja jätkas Maarja-Magdaleena

algkoolis, mille lõpetas 1941. a. Edasi õppis õpimuline noormees Uuemõisa Põllumajandustehnikumis, mille lõpetas 1945. a. nooremagronoomina. Samal aastal jätkas edasiõppimist Tartu Riikliku Ülikooli põllumajandusteaduskonnas. Ülikoolis õppimise kõrval asus ta tööle Eesti Teaduste Akadeemia tolleaegses Põllumajanduse Instituudis laborandina. Pärast ülikooli lõpetamist 1949. aastal jäi juubilar tööle Põllumajanduse Instituuti esmalt vanemlaborandina. 1950. a. aga edutati ta nooremaks teaduslikuks töötajaks mullateaduse alal.

Pärast kandidaadiväitekirja kaitsmist 1956. a. edutati R. Kask vanemaks teaduslikuks töötajaks ning 1960. a. valiti ta Eesti Maaviljeluse Instituudi mullauurimise osakonna juhatajaks. Põllumajandusteaduste doktori kraad (dissertatsioon teemal “Eesti NSV põllumajanduskõlvikute agromulla-teaduslik iseloomustus ja hindamine”) omistati juubilarile 1976. aastal. Instituudi struktuuri muutustest tingituna töötas aastatel 1988...1994 mullaharimise sektori juhatajana, seejärel maakasutuse sektori peateadurina ja praegu töötab agroökoloogia osakonna vanemteadurina.

Teadustöö põhisuundadeks on olnud muldade süstemaatika ja diagnostika ning mullastiku kaardistamine, mulla erosioon, mullaviljakus, maa hindamine, muldade evolutsioon ja põllumajandusmaa kasutuse probleemid.

Juubilari on tulemusliku töö eest autasustatud 7 aukirja ja 5 medaliga.

Põllumajandusdoktor Rein Kask on Eesti Geograafia Seltsi tegevliige, on olnud Üleliidulise Mullateadlaste Seltsi tegevliige ja Üleliidulise Põllumajandusteaduste Akadeemia (VASHNIL) Lääneosakonna maaviljeluse, mullateaduse ja agrokeemia sektsiooni liige ja kaasesimees. Oli NSV Liidu muldade erosioonikaardi üks autoritest, samuti monograafia “Leetmullad” Eestit puudutava osa üks autoritest, NSV Liidu lääneregiooni vabariikide (Eesti, Läti, Leedu ja Valgevene) mullateadlaste viie ühistöö kaasautor, nendest kolme puhul vastutav täitja.

Rein Kask on ligi 300 trükis avaldatud publikatsiooni autor või kaasautor.

Publikatsioonidest tähtsamad on “Mullastikukaardi koostamine” (1951, koos A. Pihoga), “Eesti NSV muldade määraja” (1957), “Juhend põllumajandusmaa hindamiseks tsonaalse metoodika alusel” (1965), “Eesti NSV maafond ja selle põllumajanduslik kvaliteet” (1975) ja 1996. a. avaldatud monograafia “Eesti mullad”.

Sihikindla teadustöö kõrval on R. Kask kolme poja isa, eeskujulik aiapidaja ja arvestatav maletaja.

Soovime juubilarile head tervist, jätkuvat tööindu ja visadust edaspidiseks.

L. Kevvai

NIKOLAI MÄNNIK – 70

Võrumaa taluperest pärinev juubilar on sündinud 2. detsembril 1928. a. pere esimese lapsena. Hiljem sündis peresse veel õde. Kodu asus Vastseliina lähistel Paloveres külas.

Kooliteed alustas Vastseliina algkoolis, pärast algkooli lõpetamist

1943. a. töötas isakodus talutöödel kuni 1948. a., mil asus õppima Väimela Põllumajandustehnikumis. Väimela kooli reformi tulemusena viidi 1950. a. oktoobris agronoomide õppekursus üle Antsla Põllumajandustehnikumi, mille N. Männik lõpetas 1951. a. kiitusega. Hea õppeedukus võimaldas sama aasta sügisel astuda Eesti Põllumajanduse Akadeemia agronoomiateaduskonda. EPA lõpetas N. Männik 1956. a. 30. märtsil.

Noor spetsialist suunati tööle Tartu rajooni kolhoosi “Punane Täht” Haagel. Algul töötas ta agronoomi, siis zootehnika ja taas agronoomi-brigadiri ametis.

Eesti Loomakasvatuse Instituuti asus ta tööle 1. märtsil 1961. a. vanemökonomisti ametikohale. Eesti NSV põllumajandusministri käskkirjaga määrati N. Männik 1. juunist 1961. a. Tori näidiskatsesovhoosi direktori asetäitjaks teaduse ja eesrindlike kogemuste rakendamise alal. Tori on juubilari elu- ja töökoht juba üle kolmekümne seitsme aasta.

Enamik Toris töötamise ajast on juubilar olnud direktori asetäitja ametikohal. Huvi õppimise, katsetamise ja teaduse vastu on teda köitnud piki aastaid. Küpses loomeas valmis rohumaaviljeluse alal kandidaadidissertatsioon teemal “Lämmas-

tikuga väetatud kultuurrohumaade produktiivsus ja saagi kvaliteet rasketel muldadel". Töö kaitsmine oli 1984. a. 16. novembril Eesti Põllumajanduse Akadeemia erialanõukogu ees. Põllumajanduskandidaadi teadusliku kraadi omistamise diplom on välja antud 8. mail 1985. a. Moskvas. Kandidaaditöö valmis tootmistööd katkestamata. Trükkis on ilmunud 19 tööd.

Pärast Tori näidissovhoosi reformimist asus N. Männik alates 1993. a. tööle OÜ Taali tegevdirektorina ning käesoleval ajal on ta selle juhatuse esimees ja tegevdirektor ühes isikus.

Eesti Loomakasvatuse Instituudiga katkes töövahekord 1. jaanuarist 1988. a.

Abikaasa Agnes on EPA lõpetanud agroom. Peres on kaks last, poeg ja tütar. Mõlemad on lõpetanud kõrgkooli.

Vabal ajal on N. Männik kaasa teinud laulukooris, mänginud orkestris klarnetit, olnud rahvantsijate saatepillimees. Akordioni mängis ta juba üliõpilasena Jaama tn. ühiselamus. Spordiga tegeles noorusaegadel – võrkpall, ketas, kuul. Seljainerviooperatsioon 1964. a. lõpetas aktiivse sporditegemise.

N. Männikule on antud ATK aukiri ja mälestusmedal Kalevipoeg Kündmas ning veel teisi medaleid. Üht neist tahaks aga veel nimetada. Ta oli värvatud 1972. a. tulekustutustöödele Venemaal, kus kuival suvel põlesid sood ja metsad. Sel ajal värvati Eestist kutseelisi tagavaraväelasi, tööd kestsid 1...2 kuud, hiljem siis medal Vapruse Eest Tulekahjul.

Juubilar on Toris elades täitnud igasuguseid ülesandeid, kõikidesse neisse on ta suhtunud suure pühendumise ja täie jõuga. Soovime jätkuvalt jõudu ja toimetulekut.

A. Born

HELMO NIINE – 70

Juubilar on üks staažikamaid töötajaid Eesti Maaviljeluse Instituudis. Ta on sündinud Tallinnas jõululapsena 24. detsembril 1928. aastal. Õppima hakkas Harkus, hiljem Viljandi algkoolis. Selle järel jätkas õppimist Viljandi II keskkoolis, mille lõpetas 1948. aastal.

Edasi jätkus õppimine Tallinna Polütehnilises Instituudis keemia-mäeteaduse anorgaaniliste ainete tehnoloogia harus. Kõrgkooli lõpetas ta

1953. aastal, omades insener-keemiku-tehnoloogi kvalifikatsiooni.

Juba õppimise ajal töötas ta TA Maaparanduse ja Sookultuuri Instituudi laboratooriumis. 1953. a. augustis sai ta seal noorema teadusliku töötaja koha. Eesti Maaviljeluse ja Maaparanduse TUI reorganiseerimisel liideti sellega MSI ja H. Niine sai EMMTUI keemia kesklaboratooriumis teadusliku töötaja koha ning talle omistati 1958. aastal ka vastav kutse.

Laboratooriumis tehti analüütilisi töid kõigile instituudi osakondadele. Siin töötades ilmnes juubilaril sügav teaduslik huvi soode agrookeemiliste omaduste ja nende omavaheliste seoste vastu seoses soode kuivendusega ning nende põllumajanduslikule kasutusele võtmisega. Juubilaril sulest ilmus rida artikleid, milles käsitleti nii analüütilis-metoodilisi küsimusi kui ka turvasmulla agrookeemiliste näitajate omavahelist seost väetiste omastamisel.

Juubilar omandas aja jooksul suured kogemused agrookeemiaalases metoodikas ja saadud analüüsiandmete oskuslikuks kasutamiseks. Analüüside täpsus ja selle alusel tehtud väärtuslikud ettepanekud olid teoreetiliselt hästi põhjendatud. Nii peeti tema poolt välja töötatud taimedest rasva määramise metoodikat leiutise vääriliseks. Uurimuste alusel valmis kandidaadiväitekiri teemal "Eesti NSV turvasmuldade agrookeemilistest omadustest". Dissertatsiooni kaitsmine toimus 14. oktoobril 1965. a. TA bioloogia-meditsiini- ja põllumajandusteaduste nõukogus.

1967. aastal edutati juubilar keemia kesklaboratooriumi juhataja asetäitjaks ja talle omistati vanema teadusliku töötaja kutse. Keemia kesklaboratooriumi juhataja dotsent H. Michelsoni surma järel määrati H. Niine alul laborijuhataja kohuse-täitjaks ja 1979. aastal juhatajaks. Juubilaril oskuslikul korraldusel on labori sisustus ja analüütilise töö käik põhjalikult muutunud. Kasutusele on võetud moodne aparaat, mis tagab analüüside suure täpsuse ja töömahu. Aastate jooksul on ametikohad ja nende nimed muutunud, kuid H. Niine ja keemia kesklaboratoorium on sünonüümid tänapäevalgi, kuigi juubilar on laboratooriumi juhataja ametikohalt 1991. aastal omal soovil lahkunud ja jäänud sama labori teaduslikuks töötajaks. Juubilaril on visa hing, see tähendab tugev elujõud. Vaatamata rasketele haigustele on ta tervenedes ikka leidnud tee tagasi aparatuuri ja kolbide juurde, kus ta töötab tänaseni. Ta on mitmes teaduslikus ajakirjas eesti, vene ja inglise keeles ilmunud 38 artikli autor või kaasautor.

Helmo Niine juhendamisel on paljud kaastöötajad saanud väga hea analüütilis-metoodilise väljaõppe ja näpunäiteid, kuidas kasutada analüüside tulemusi edaspidisel uurimistööl. Ta on alati abiks olnud keeruliste analüüside läbiviimisel ja omab suurt tunnustust kolleegide seas. Väärrib märkimist, et ta ei ole oma suuri teadmisi ja koge-

musi teiste teadlaste hulgas kunagi püüdnud esile tõsta, vaid on jäänud väärlikaks ja soliidseks. Seltskonnas on juubilar hinnatud lõbusa, peene ja tabava huumoriga meeldiva kaaslasena.

Lugupeetavale juubilarile ja kolleegile soovivad Sinu praegused ja endised kaastöötajad erksat vaimu ja töökaid käsi veel paljudeks aastateks meie kodumaa põllumajanduslike küsimuste lahendamisel.

R. Kalmet

MARE PUHK – 60

Eesti tuntumaid kalakasvatajaid, kalateadlane ja Eesti oludele sobiva intensiivse karpkalakasvatuse tehnoloogia looja Mare Puhk on sündinud 8. novembril 1938. a. Tartus. 1961. a. lõpetas ta Tartu Riikliku Ülikooli bioloog-zooloogina ja asus tööle ELVI-sse

lamba- ja kalakasvatuse osakonna teadusliku töötajana. Üle 30 aasta oli Mare Puhki töö ja elu seotud selle instituudiga. Ta oli 1964. aastal iseseisvunud ja järgnevalt mitmete erinevate nimetuste all tegutsenud kalakasvatuse osakonna juhatajaks aastatel 1972...1990. Tema esimesed teadustööd käsitlesid kalakasvatuse arendamise võimalusi Eestis. Järgnes kohaliku karpkalatõu omaduste hindamine ja parandamine aretuse teel. Esimesed uuringud tehti Antsla ja Haaslava kalakasvanduste baasil. Et kalakasvatusteaduse jaoks oli hädavajalik iseseisev moodne katsemajand, sai Mare Puhki elutööks Ilmatsalu kalakasvanduse rajamine, mille eesotsas on ta olnud 1977. aastast kuni tänaseni. Esimesed kalatiigid valmisid Ilmatsalus aga juba 1971. aastal. Praegu töötab kalakasvandus OÜ Ilmatsalu Kala nime all. Mare Puhka initsiatiivil läksid Eesti kalakasvandused üle kolmesuvisse karpkala kasvatamisele, mis võimaldas saada tarbija huvidele vastavat ja majanduslikult tulusat suurt, üle 1 kg kaaluvat karpkala. 1972. aastal kaitses M. Puhk bioloogiakandidaadi väitekirja teemal "Karpkala Eesti NSV tiigimajandis". Tal on ilmunud trükis rohkem kui 100 teadustööd. 1988. aastal sai ta teenelise kalakasvataja aunimetuse. Kogu oma tegevuse vältel on M. Puhk püüdnud edendada Eesti kalakasvatust koolituse kaudu. Ta on olnud 2 kandidaaditöö ja mitmete EPA diplomitööde juhendajaks või konsultandiks, õpetanud kalakasvatust Türi sovhoostehnikumis ja korraldanud arvukalt kalakasvatuse alaseid täienduskur-

susi. Mare Puhk oli Eesti Kalakasvatajate Liidu asutajaid 1989. aastal ning selle liidu president 1992...1995, praegu on ta EKL juhatuse aseesimees. Ta on olnud väsimatu põllumajandusettevõtete (tollaste kolhooside ja sovhooside) kalakasvatuse propageerija, praegu saavad temalt pidevalt nõu ja abi kalakasvatusest huvitatud talunikud ja veekogude omanikud. Mare Puhki suurimaks teaduslikuks ja põllumajanduse arendamise alaseks teeneks on kaasaegse karpkalakasvatuse tehnoloogia loomine Eesti olude tarvis. Selleks kulus palju aastaid tööd ja katseid. Kuigi tal tuli 1993. aastal seoses majandusolude ja ELVI staatuse muutumisega loobuda koosseisulisest osalemisest teadustöös, on ta jätkanud tootmiskatseid ja olnud aktiivselt tegev uute kalatõugude (nagu jaapani dekoratiivkarpkala) Eestisse sissetoomisel ja kasvatamisel ning linaski ja haugi maimude kasvatamise tehnoloogia täiustamisel.

Juubilari kaks tüdarta on leidnud oma koha elus ja lapselapsed on sagedased külalised vanaema kodus, millele Mare on pühendanud palju hoolt. Samal ajal on Mare leidnud aega ka Valge-soo suvekodu muutmiseks mõnusaks puhkepaigaks.

Kolleegid soovivad Marele, et tal jätkuaks tervist, jõudu ja energiat Eesti kalakasvatuse edendamiseks veel paljudeks aastateks.

T. Paaver

OLEV SAVELI – 60

Olev Saveli on sündinud 26. novembril 1938. a. Tallinna sünnitusmajas talunike Rudolf ja Lydia Saveli pere esimese lapsena. Tema lapsepõlvkodu asub Harjumaal Raikküla valla Lehti talus. Ärksa meelega ja teadmishimu tõttu polnud tal raskusi ei

noorukina Kabala 7-klassilises koolis ega noormehehena Türi Põllumajanduse Tehnikumis. Mõlemad lõpetas ta kiitusega. Noorusaja huvide hulka kuulus võrkpall, rahvatants ja lemmikloomad hobused.

1957. a. sai Olev Savelist Eesti Põllumajanduse Akadeemia zootehnikateaduskonna üliõpilane. Tema head kõne-, tantsu- ja näitlejaanded tõstsid ta kiiresti üliõpilaste hulgas juhtfiguuriks. Tudengipäevadesse mahtus palju isetegevust, üliõpilasteadust ja sporti. Suurepärase mälu tegi õppeprogrammide omandamise kergemaks. Stuu-

diumi jooksul leidis Olev Saveli enesele prof. A. Punga näol ka akadeemilise isa, kes juhendas teda hiljem aspirantuuris ja andis talle üle ka põllumajandusloomade aretuse kateedri juhtimise. Viimasel kursusel abiellus praegune juubilar Miina Veelmaaga, kellega õnnelik kooselu on kestnud tänaseni. 1962. a. lõpetas kursusevanem Olev Saveli kiitusega Eesti Põllumajanduse Akadeemia.

Noor spetsialist suunati tööle Tori Põllumajandusloomade Kunstliku Seemenduse Jaama, kus ta kiiresti jõudis direktori ametitoolile. Töö Toris andis edasiseks palju nii erialaliselt kui ka suhtlemisoskuses. 1965. a. astus O. Saveli aspirantuuri EPA põllumajandusloomade aretuse kateedri juurde. Kandidaaditöö "Eesti mustakirju veisetõu transferriinitud ja nende kasutamise võimalusi aretustöös" valmis õigeaegselt ja kaitsi edukalt 1968. a. Töö andis Eesti laboratooriumidele valkude määramiseks elektroforeetilise meetodi tähtsusele.

Juubilaril edasine tööjärg viis 1969. a. tippjuhina Eesti Loomakasvatuse ja Veterinaaria Teadusliku Uurimise Instituuti – kunstliku seemenduse kesklaboratooriumi juhatajaks. O. Saveli otsesel juhtimisel viidi vabariigis sel ajal maksimumini järglaste järgi hinnatud pullide kasutamine. Algas ka materjali kogumine doktoridissertatsiooniks.

Kolmandat korda tuli juubilar EPA-sse 1979. a., algul vanemõpetajana, peatselt ka põllumajandusloomade aretuse kateedri juhatajana. 1985. a. kaitses Olev Saveli Üleliidulises Aretuse ja Geneetika Instituudis Puškinos doktoridissertatsiooni teemal "Sigivuse ja piimajõudluse vastastikune seos ja selle kasutamine piimaveiste selektsioonis". Doktorikraad kinnitati 1986. a. ja samal aastal omistati juubilarile ka professorikutse. O. Saveli osa vabariigi veiste tõuaretussüsteemi loomisel oli nii suur, et 1985. a. määrati talle Nõukogude Eesti preemia.

1986. a. määrati O. Saveli Eesti NSV Agrotööstuskomitee aseesimehe ametikohale, kuid pedagoogitööd ja sidemeid EPA-ga see ei katkestanud. Töö noortega on juubilarile hingelähedane ja seetõttu ei tundunud ka pidev Tartu–Tallinna vahet sõitmine raskena. Kõigi ülesannetega edukat toimetulekut tunnustas 1988. a. ENSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukiri.

Aastatel 1988...1993 töötas juubilar Eesti Põllumajandusülikooli rektorina, katkestamata ka sellel tööpostil pedagoogitööd. Töö rektorina langes väga keerukasse üleminekuaega, nõudis kiireid otsuseid ja tõi kaasa pingeid ning muresid. Põllumajanduskõrgharidus suutis siiski säilitada oma koha noores vabariigis, keset pealetungivat turumajandust ja põllumeeste haridust mittevajalikuks pidavaid arvamusi.

Rektoriaastate järel pühendas Olev Saveli end oma õigele kutsumusele – pedagoogitööle ja vabariigi tõuaretustöö edendamisele. 1994. aastast ala-

tes on ta EPMÜ Loomakasvatuse instituudi aretusosakonna juhataja, professor. Oma teadustöödega on ta osalenud kümnetel rahvusvahelistel konverentsidel ja kongressidel. Mõjukaim nendest oli Maailma Holšteini-Friisi Föderatsiooni Aastakonverents 1992. a. Budapestis, viimaste aastate tegusamad Euroopa Loomakasvatuse Assotsiatsiooni aastakonverentsid 1996. a. Lillehammeris, 1997. a. Viinis, 1998. a. Varssavis. Rooste on O. Saveli sulepeast alati kaugele jäänud. Tema trüki ilmunud teadustööde loetelus on 432 nimetust, 1996. ja 1997. a. tunnistati ta Eesti Põllumajanduse Akadeemia viljakaimaks kirjameheks.

Professor Olev Saveli on alati armastanud õpetada ja juhendada andekaid noori. Erudeeritus oma teadusvaldkonnas ja sõbralik suunamine on viinud hulgaliselt noori teadustööde kaitsmiseni. O. Saveli nimi on juhendajana/konsultandina kirjas 1 kandidaadi-, 5 magistri- ja 2 doktoritöö tiitel-lehel. Unarusse pole juubilar jätnud enesetäiendamist. Välismaa tõuaretuse ja veisekasvatusega on ta tutvunud Kieli ja Walesi ülikooli juures.

Juubilar pole kunagi kõrvale jäänud ühiskondlikust tööst. Nii palju aega nõudvaid kui ka pigem auameteid on tal aastate jooksul olnud kümneid. Praegustest töomahukamatel võiks nimetada järgmisi: Akadeemilise Põllumajanduse Seltsi president (alates 1989), EPMÜ põllumajandusteaduste ja majandusteaduste doktorikraadide kaitsmise nõukogu esimees (alates 1991), Eesti Tõuloomakasvatuse Liidu president (alates 1993), Euroopa Loomakasvatuse Assotsiatsiooni Eesti koordinaator (alates 1995), Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja nõukogu aseesimees (alates 1996), ajakirja "Tõuloomakasvatus" peatoimetaja (alates 1998).

Kõik professor Olev Saveli tööalaseid ja -väliseid ettevõtmisi hinnati 1998. a. Valgetähe kolmanda klassi ordeni vääriliseks.

Tänaseni on O. Saveli säilitanud reipuse ja rõõmsa meele tänu teda kogu elu saatnud spordilembusele. Võrkpalli mängib ta igal nädalal, tant-supõrandal on ta abikaasaga esimeste seas. Veteraanide võrkpallis on O. Savelil olemas vabariigi esivõistlustelt I koht, senioride võistlustantsus koos abikaasaga 1986. a. esikoht. 1991...1994. a. oli ta Eesti Võistlustantsu Liidu president.

Kõige eelnenu kõrval pole juubilar hooletusse jättnud ka kodukollet. Ilus eramu Ülenurmel teeb võimalikuks suvel paljajalu käimise ja omatahtsi peenralt supirohelise napsamise. Perest on välja lennanud tütar Sigrid ja poeg Tarmo, kes küll kumbki teed vanematekoju pole unustanud. kahepeale kokku on neil kaasa tuua juubilaril 5 lapse-last, kellele Olev Saveli on armastavaks ja seetõttu hinnatud vanaisaks. Lastelaste kallistustega ühinevad ka kõik juubilaril kolleegid.

Soovime ikka sirget selga, kestvate rõõmsate meelt ja energiaküllust.

H. Tikk

TÕNU KESKKÜLA – 60

Jõulukuu 29. päeval tähistab oma sünnipäeva EPMÜ maaehituse instituudi professor Tõnu Keskküla, teenekas teadusemees, tunnustatud insener, austatud õppejõud, armastatud pereisa ja fantastilise energiaga spordimees.

Tõnu Keskküla on sündinud 29. detsembril 1938. aastal Tallinnas. Kooliteed alustas 1946. aastal Paides ning lõpetas 1957. aastal Paide Keskkooli.

Kooli ajal tegeles T. Keskküla võistlusspordiga. Lemmikaladeks olid kergejõustik, võrk- ja korvpall. Haridustee jätkus tolleaegses Tallinna Polütehnilises Instituudis, mille lõpetas 1962. aastal ehitusinsenerina tööstus- ja tsiviilehituse erialal. Üliõpilaspõlves jätkus hoolas harjutamine ka spordiradadel tuntud kergejõustikutreeneri Olavi Karikose käe all. Parimad tulemused saavutas Tõnu Keskküla tõkkejooksus ja kümnevõistluses. Üliõpilaspäevil tekkis ka huvi mägimatkamise vastu, mis on viinud teda vallutama kõrgusi Kamtšatkale, Pamiiri, Kaukasusse, Alpidesse ja mujale.

Juba TPI s õppimise ajal tekkis huvi ka teaduskõrguste poole pürgimise vastu, mille tunnustajaks oli saavutatud edu üliõpilaste teadusühingu konkurssidel.

Pärast TPI lõpetamist asus T. Keskküla tööle Ehitustööde Organiseerimise Trustis, kuid huvi teadustöö vastu tõi tagasi kõrgkooli seinte vahele, kus ta uuris metallist silindrilisi katusekoorikuid ja kaitses sellel teemal kandidaativäitekirja. Pärast aspirantuuri töötas Tõnu Keskküla Eesti Maaehitusprojekti peakonstruktorina, kus tõenäoliselt tekkis ka tõsisem huvi maaehituse ja sellega seotud probleemide vastu. Kui 1969. aastal kutsus tolleaegse Eesti Põllumajanduse Akadeemia ehitusmehaanika kateedri juhataja dots. Nikolai Oll teda õppejõuks, siis T. Keskküla soostus ning sellega algas ka tema teadustöös hoopis uus etapp. Peale igapäevase üliõpilaste õpetamise tugevusõpetuse, ehitusmehaanika ja insenerikonstruktsioonide ainetes asus ta koos üliõpilastega uurima ka põllumajanduslike tootmishoonete konstruktsioonide käitumist sealse spetsiifilises keskkonnas. See uurimistöö kulmineerus doktoriväitekirja "Põllumajanduslike tootmishoonete töökindlus" kaitsmisega 1988. aastal Moskva Ehitusinseneride Instituudi erialanõukogus. Põllumajandushoonete töökindluse alase uurimistöö kogemusi on T. Keskküla rakendanud ka teiste hoonete erine-

vate konstruktsioonide töökindluse määramisel. Ehitiste töökindluse alane uurimistöö on viinud kokku omaaegse Nõukogude Liidu ja ka Euroopa teiste riikide vastavate teadlastega.

Loomakasvatushoonete konstruktsioonide uurimine äratas T. Keskkülas tõsist huvi puitkonstruktsioonide, esmalt naelühendustega, ogaplaatühendustega ja kombineeritud konstruktsioonide vastu.

Üle 30-aastase teadustöö tulemusi on publitseeritud rohkem kui 100 teadusartiklis ja 3 monograafias. Tema sulest on ilmunud mitmeid raamatuid, mida üliõpilased, ehitajad ja eeskätt maaehitajad saavad kasutada käsiraamatutena.

Oma teadustöö tulemusi ja insenerioskusi on Tõnu Keskküla pidevalt rakendanud ka praktilises inseneritöös, töötades õppetöö kõrvalt RPI "Eesti Maaehitusprojekti" Tartu osakonnas peakonstruktorina, aastatel 1991 kuni 1994 Soomes firmas Sepa Group arendusdirektorina, 1994...1996 AS Tevo TIM tehnilise direktorina ning 1996. aastast oma inseneribüroos Nortim. Eriti huvitavaks insenerimõtte rakendamise seisukohalt kujunes tööperiood ogaplaatühendustega puitkonstruktsioone tootvas maailma tippasemega firmas Sepa Group. Seal sai välja töötatud väga huvitavaid lahendusi konstruktsioonidele, mida paigaldati Soomest Saksamaani ja Rootsist Kesk-Venemaani.

T. Keskküla julge insenerimõtte rakendus võib leida ka paljudes Eestimaa ehitistes, millest kõige nimekam on Tartu Ülikooli botaanikaia palmihoone, mis 1984. a. tunnistati ENSV parimaks ehituseks.

Paralleelselt teadus- ja inseneritööga on jätkunud kogu aeg ka õppejõutöö, milleks juba 1969. aastal sai Tartusse tuldud. Õppejõu ametiredeli olulisemad astmed on 1971. aastal dotsent ja 1991. aastal professor. Suurt energiat on nõudnud ehitusmehaanika kateedri juhatamine aastatel 1978...1983 ning võitlus maaehituse eriala avamise eest, mis sai teoks 1988. aastal. Oma õppejõuaastate jooksul on T. Keskküla õpetanud peale eespool nimetatud ainete veel aluseid ja vundamente, hoonete arhitektuuri ja tarindeid, puitkonstruktsioone, puithoonete tootmise tehnoloogiat ja veel mitmeid distsipliine. T. Keskküla juhendamisel on kaitstud väga palju diplomi- ja lõputöid ning kaks kandidaaditööd. Jätkub töö ka magistrandide juhendamisel.

Kogu seda suurt töö- ja eluvankrit on aidanud Tõnul vedada tema vitaalsus ning sportlik vaim ja tihe suhe loodusega, olgu see siis hoolitsus oma suvekodu eest Elistvere järve kaldal, suusasõit Otepää nõlvadel või orienteerumisjooks metsaradadel. Kõik see on andnud selle suure energiavoo, mis haarab teda püstitatud probleemi lahendamisel ning sütitab ka ümbritsevaid inimesi pingutama parima saavutamiseks.

Jätkuga Sul, Tõnu, ikka seda hoogu tegelemiseks nende sportlike hobidega, siis on kindel, et

tulemas on ikka uued ja uued vaod teadustöö, inseneripraktika ja noorte järglaste kasvatamise põllul.

J. Miljan

SILVI TÖLP – 50

16. detsembril on Silvi Tõlbi sünnipäev. Juubilar on sündinud Läänemaal Taebas teenistujatest Aavikute pere teise lapsena. Saanud algteadmised Taebla 8-klassilisest koolist, jätkas ta õpinguid Vana-Võidu loomakasvatustehnikumis loomakasvatuse erialal.

Tehnikumis jäi õpingute kõrvalt aega ka spordiga tegelemiseks. Huvi pakkus suusatamine ja jalgrattasõit. Viimasel alal õnnestus tänasel juubilaril välja sõita isegi kaks vabariigi noortemeistri-medalit.

Pärast tehnikumi lõpetamist 1967. a. töötas Silvi Tõlp aasta Läänemaal Sõpruse näidiskolhoosis farmijuhatajana. Edasine elukäik tõi Tartusse Eesti Põllumajanduse Akadeemia zootehnika-teaduskonda. Siin hakkas energiline ja hakkaja üliõpilane silma professor Ülo Ollile, kes valis üliõpilaste seast ärksama vaimuga, töökaid, teotahtelisi tudengeid ning rakendas neid kateedris katsetöödele. Nii hakkas ka Silvi Tõlp juba 1972. a. III kursuse tudengina tööle Räni katselaudas, pidades arvet katsetulemuste üle ja töötades läbi katseandmeid. Kateedris töötamise ajal tutvus

noor tudengineiu tollase aspirandi Jaak Tõlbiga ning 1973. a. nad abiellusid.

EPA lõpetamise järel oli üsna loomulik, et Silvi Tõlp jäeti tööle põllumajandusloomade söötmise kateedrisse, algul zootehnika, hiljem vanemlaborandi ametikohale. Tegelikult jätkus töö Räni katselaudas kuni selle likvideerimiseni 1987. a. Juubilar oli 15 aastat selle lauda kohusetundlik, täpne ja töökas perenaine. Katselaudas korraldatud katseandmete põhjal vormistati ja kaitsti sel perioodil kateedris mitmed kandidaaditööd. Katsetööde läbiviimisel saadud kogemused ja aastatega kogunenud arvukad katseandmed andsid ka juubilarile tõuke haridustee jätkamiseks aspirantuuris (1983...1986). Põhjalik kandidaaditöö teemal "Lehmade energiatarbenormide kontroll" valmis laudatöö ja kahe lapse kasvatamise kõrvalt 1987. a. Peale kandidaaditöö kaitsmist 1988. a. algul jätkas Silvi Tõlp tööd põllumajandusloomade söötmise kateedri teadurina (1986...1989), assistendina (1990...1994), alates 1994. a. sügisest LKI söötmissosakonna lektorina ning 1997. a. sügisest dotsendi-vanemteadurina. Silvi Tõlp on õpetanud üliõpilastele põllumajandusloomade söötmist ja bioloogiat. Teaduslikke töid on juubilar avaldanud peamiselt piimakarja söötmise alalt.

Kaastöötajad tunnevad Silvi Tõlpi alati sõbraliku, seltsiva, rõõmsameelse ja abivalmis kolleegina. Ta on ka osav käsitöötegija ning huvitub iluaianuse erialal koolituse saanud tütre kõrval aiapidamisest ja kaunite aialilledel kasvatamisest. Enda vormishoidmiseks on juubilar kuuel korral läbi sõitnud Tartu maratoni raja.

Soovime juubilarile edaspidiseks palju jõudu ja tegutsemislusti igapäevatoos, rahuldust ja rõõmu tehtud töödest ja tegemistest ning edu ja jõudu edaspidistes ettevõtmistes.

V. Sikk